5.5.2026

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain 15 ja 17 luvun sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Asia: HE 67/2026 vp

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö kiittää mahdollisuudestaan antaa lausunto ja tulla kuultavaksi.

Asiavirheen korjaamista koskevien säännösten muuttaminen sekä sairausvakuutuslakiin ehdotetut uudet säännökset

Esityksessä ehdotetaan, että Kansaneläkelaitos voisi jatkossa korjata asiavirheen asianosaisen vahingoksi ilman tämän suostumusta, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Esityksessä ehdotetaan kyseistä muutosta useisiin Kelan toimeenpanemiin lakeihin, kuten yleistukilakiin.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö esittää, että vastaava muutos olisi hyvä tehdä koskemaan myös työttömyyskassoja. Työttömyysturvan saajat liikkuvat Kelan ja työttömyyskassojen välillä, joten työttömyysturvan saajan ja työttömyyskassan näkökulmasta olisi selkeintä, että eri toimeenpanijoita koskevat vastaavanlainen lainsäädäntö ja yhdenmukaiset menettelykäytännöt.

Esityksessä todetaan Kansaneläkelaitoksen osalta, että nykyinen vaatimus suostumuksesta tai raskas poistomenettely muutoksenhakuasteessa viivästyttää asioiden käsittelyä tilanteissa, joissa virhe on ilmeinen. Vastaava tilanne koskee myös ansiosidonnaista työttömyysturvaa ja sujuvoittaminen olisi tarpeen myös työttömyyskassojen toimeenpanossa.

Tarve korjata annettua päätöstä johtuu usein siitä, että työvoimapoliittista lausuntoa joudutaan muuttamaan hakijan vahingoksi esimerkiksi siksi, että hakija on ilmoittanut takautuvasti tietoja työssäolosta tai opinnoista. Nykyisin lausunnon muuttaminen ei vaadi hakijan suostumusta, mutta tästä seuraava etuuspäätöksen korjaaminen hakijan vahingoksi vaatii suostumuksen. Esitetty muutos poistaisi tämän esteen Kelalta, mutta ilman vastaavaa muutosta työttömyysturvalakiin kassoilla säilyisi edelleen vaatimus suostumuksesta tai raskaasta poistomenettelystä.

Työttömyysturvalain muuttaminen tältä osin tukisi myös hallituksen tavoitetta yksinkertaisemmasta ja sujuvammasta sosiaaliturvajärjestelmästä.

Työttömyysetuuden sovittelua koskevan säännöksen muuttaminen

Yhteisjärjestö toteaa, että ehdotettu sääntely on omiaan selkeyttämään pykälän rakennetta. Pykälän uusi otsikko “sovitellun etuuden määrä” on hyvä muutos, koska se kuvaa paremmin, mistä etuuden laskennassa on kyse. Pykälän uusi rakenne voi parantaa säännöksen ymmärrettävyyttä, koska laskentaperiaate esitetään selkeämmin ja sovitellun ansiopäivärahan enimmäis- ja vähimmäismäärää koskevat säännöt on erotettu selkeästi omiksi kohdiksi.

Yhteisjärjestö pitää hyvänä, että säännöstä selkeytetään. Onko pykälämuutoksella vaikutusta sovittelun tarkoituksen ja laskentaperiaatteiden paremmassa ymmärrettävyydessä jää nähtäväksi. On myös syytä huomioida, että lain perustelut käytännössä vain harvoin tavoittavat etuudensaajia. Hakijat eivät pääsääntöisesti lue lain perusteluja, vaan muodostavat käsityksensä sovittelusta työttömyyskassojen ohjeiden ja laskureiden kautta.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Aki Villman
toiminnanjohtaja
puh. 050 356 7990
aki.villman@tyj.fi